

Sygn. akt V CSK 370/08

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 25 marca 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa B.K.

przeciwko Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej

i Zespołowi Zakładów Opieki Zdrowotnej [...]

o zapłatę, rentę i ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 marca 2009 r.,

skargi kasacyjnej pozwanego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej [...]

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt [...],

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 20 lipca 2006 r. Sąd Okręgowy w B. zasądził od pozwanych Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A i Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej *in solidum* na rzecz małoletniego powoda B.K. do rąk jego matki Z.K. kwotę 250 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 lipca 2006 r. do dnia zapłaty oraz rentę w kwocie po 500 zł miesięcznie za okres od 1 lipca 2002 r. do 31 lipca 2006 r., a od 1 sierpnia 2006 r. – po 700 zł miesięcznie, płatną do dnia 10 – go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności, natomiast dalej idące powództwo oddalił. Istotne elementy stanu faktycznego przyjętego za podstawę orzeczenia przedstawiały się następująco.

W dniu 19 października 2000 r. w godzinach rannych Z.K. zgłosiła się do szpitala w celu odbycia porodu. Pierwotnie zdecydowano, że poród nastąpi siłami natury, jednak ze względu na przedłużający się jego przebieg postanowiono zastosować cesarskie cięcie. Zabieg przeprowadzono dnia 20 października 2000 r. o godz. 1.10. Podczas zabiegu w jamie macicy stwierdzono obecność zielonych wód płodowych. Stan dziecka uznany początkowo za dobry zaczął się pogarszać, wystąpiły zaburzenia oddychania, wysiłek oddechowy i sinica skóry. Powoda umieszczono w inkubatorze, poddano obserwacji neonatologicznej i wdrożono postępowanie lecznicze, które obejmowało wsparcie oddechu, tlenoterapię oraz antybiotyki. W 11 – tej dobie powoda wypisano ze szpitala w stanie ogólnym dobrym.

Przebieg porodu był utrudniony ze względu na wielkość płodu, po urodzeniu dziecko ważyło 4 600 g. Matce podawano kroplówkę z oksytocyną, a ponieważ poród nie postępował, około północy podjęto decyzję o jego zakończeniu przez cesarskie cięcie, aby uniknąć niedotlenienia płodu. Po porodzie u powoda stwierdzono objawy zakażenia wewnątrzmacicznego, natomiast objawów takich nie stwierdzono u matki.

Obecny stan zdrowia powoda znacznie odbiega od stanu innych dzieci w jego wieku, występuje u niego bowiem opóźnienie w rozwoju wszystkich funkcji psychicznych oraz opóźnienie rozwoju psychicznego i koordynacji wzrokowo-ruchowej. Powód cierpi na padaczkę oraz mózgowe porażenie dziecięce

z opóźnieniem rozwoju psychoruchowego. Stopień jego rozwoju ogólnego kształtuje się na poziomie wieku 1,5 – 2 lat życia dziecka rozwijającego się prawidłowo. Stan ten wynika głównie z przebytego płodowego uszkodzenia centralnego układu nerwowego. Ponadto u powoda występują wady wrodzone narządu płciowego i narządu wzroku, które nie mogą być prawidłowo diagnozowane i leczone ze względu na przeciwwskazania wynikające z głównego schorzenia. Chłopiec ma poważne zaburzenia emocji i zachowania, nie opanował funkcji mowy i nie jest w stanie opanować pojęć abstrakcyjnych, w tym ogólnie przyjętych norm zachowania. Wymaga nadzoru i opieki w stopniu nieporównywalnie większym niż inne dzieci w jego wieku. Trudno ustalić rokowania na przyszłość. Uzyskane dotąd efekty rehabilitacji w postaci poprawy ogólnej ruchliwości oraz uspokojenia i opanowania napadów padaczkowych rokują uzyskanie poprawy po wieloletniej intensywnej rehabilitacji. Jednakże, powód z braku możliwości współpracy nie został w pełni zdiagnozowany, jest leczony objawowo i nie ma szans na cofnięcie się zmian patologicznych, wobec czego dalsza rehabilitacja może jedynie zminimalizować objawy tych zmian. W najbardziej sprzyjających okolicznościach powód, po kolejnych latach specjalistycznej rehabilitacji i wykonywania żmudnych ćwiczeń w warunkach domowych, będzie w stanie wyuczyć się prostego zawodu, dostępnego dla osób niepełnosprawnych. Bardzo wątpliwe, czy uzyska zdolność do samodzielnej egzystencji. Jego inwalidztwo biologiczne wynosi obecnie 100 % i będzie utrzymywać się na tym poziomie co najmniej przez kilka najbliższych lat. Powód wymaga stałej rehabilitacji, stałego nadzoru lekarskiego oraz okresowej konsultacji psychologicznej. Konieczna rehabilitacja tylko w niewielkim stopniu jest refundowana przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Powód nie zgłasza potrzeb fizjologicznych, konieczne są w związku z tym pampersy. Ze względu na to, że ma trudności z poruszaniem się, konieczne jest obuwie ortopedyczne, które również tylko częściowo jest refundowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Z.K. zwolniła się z pracy i przejęła obowiązek rehabilitacji syna w warunkach domowych. Powód uczęszcza do przedszkola integracyjnego, do którego jest dowożony. Uczestniczy też w turnusach rehabilitacyjnych; koszt jednego turnusu wynosi 3 500 zł, a zalecane są dwa lub trzy turnusy w ciągu roku. Ostatnio powód przebywał w szpitalu psychiatrycznym, gdzie stwierdzono, że ze względu na zaburzenia

zachowania i emocji nie będzie możliwe przystąpienie do realizowania obowiązku szkolnego przed ukończeniem 10 – go roku życia.

Główną przyczyną obecnego stanu zdrowia powoda jest przebyte niedotlenienie wewnątrzmaciczne. Przebycie przez niego w okresie okołoporodowym infekcji wewnątrzmacicznej jest jedynie przypuszczeniem, natomiast obraz kliniczny wynikający z dokumentacji położniczej i noworodkowej wskazuje w sposób jednoznaczny na przebyte niedotlenienie wewnątrzmaciczne. Poród został przeprowadzony nieprawidłowo z następujących przyczyn:

1. wybór metody prowadzenia porodu drogą naturalną podjęty został mimo istniejącej makrosomii płodu;
2. zastosowano dożylny wlew kroplowy z oksytocyny mimo istniejącej makrosomii płodu;
3. stosowano oksytocynę bez ciągłego nadzoru kardiotokograficznego, co również oznacza błędne postępowanie, tym bardziej, że nie przerwano wlewu oksytocyny mimo zaburzeń czynności serca płodu;
4. cesarskie cięcie wykonano z dużym opóźnieniem, nieomal 2-godzinnym.

Za podstawę ustaleń dotyczących przyczyn obecnego stanu zdrowia powoda oraz oceny prawidłowości przeprowadzenia porodu Sąd Okręgowy przyjął opinie Katedr i Zakładów Medycyny Sądowej w Krakowie oraz w Poznaniu. Uznał, iż stwierdzone w nich uchybienia są na tyle poważne, że lekarzowi prowadzącemu poród należy przypisać winę w postaci niedbalstwa. Przyjmując, co do zasady, odpowiedzialność pozwanego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 445 § 1 k.c., przyznał powodowi zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę w kwocie 250 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wyrokowania, a na podstawie art. 444 § 2 k.c. – rentę z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie po 500 zł miesięcznie za czas do dnia wyrokowania i po 700 zł miesięcznie na przyszłość od dnia 1 sierpnia 2006 r. Jako podstawę prawną odpowiedzialności pozwanego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej powołał przepis art. 430 k.c. Żądanie ustalenia odpowiedzialności za szkody mogące ujawnić się w przyszłości uznał za nieuzasadnione z tej przyczyny, że przyznane zadośćuczynienie i renta

zostały ustalone przy uwzględnieniu 100 % inwalidztwa biologicznego powoda. Dodał, że pozwany Powszechny Zakład Ubezpieczeń może powołać się na ograniczenie swojej odpowiedzialności wynikające z zawartej umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

Na skutek apelacji obu stron, Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 9 czerwca 2008 r. zmienił powyższy wyrok w ten sposób, że zasądził na rzecz małoletniego powoda do rąk matki Z.K. od obu pozwanych *in solidum* kwotę 158 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lipca 2002 r., a od pozwanego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej kwotę 92 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lipca 2002 r. oraz rentę w kwocie po 500 zł miesięcznie za okres od 1 lipca 2002 r. do 31 lipca 2006 r. i po 700 zł miesięcznie od 1 sierpnia 2006 r., płatną do dnia 10 – go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, ustalił, że pozwany Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej będzie ponosił odpowiedzialność za skutki spowodowane niedotlenieniem wewnątrzmacicznym w czasie porodu, które mogą ujawnić się u powoda w przyszłości, natomiast w pozostałej części powództwo i obie apelacji oddalił.

Sąd Apelacyjny w zasadzie zaaprobował ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i uznał je za własne, z tym tylko, że – jego zdaniem – zebrany materiał dowodowy nie dawał podstaw do przyjęcia, by jedną z przyczyn obecnego stanu zdrowia powoda było zakażenie wewnątrzmaciczne. Podniósł też, że pozwany Powszechny Zakład Ubezpieczeń ponosił odpowiedzialność do wysokości sumy ubezpieczenia, która po wypłaceniu świadczeń na rzecz innych osób wynosiła jedynie 158 000 zł.

Sąd Apelacyjny uznał zasądzoną sumę zadośćuczynienia w kwocie 250 000 zł za odpowiednią w rozumieniu art. 445 § 1 k.c. Podkreślił natomiast, że, zgodnie z art. 455 k.c., świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania, co w niniejszej sprawie nastąpiło w chwili doręczenia pozwu, czyli w dniu 1 lipca 2002 r. Obniżenie stopy odsetek ustawowych częściowo zdezaktualizowało stanowisko judykatury, według którego odsetki od sumy zasądzonej tytułem zadośćuczynienia przysługują dopiero od daty wyrokowania. Obecnie obowiązujące stopy odsetkowe pozwalają raczej na uchronienie należności pieniężnych od spadku wartości i nie prowadzą do wzbogacenia się

wierzyciela. Charakter odsetek nie prowadził zatem do sytuacji, w której suma zadośćuczynienia pieniężnego i zasądzonych odsetek ustawowych powodowałaby bezzasadne zawyżenie należnego świadczenia, zwłaszcza że suma odsetek za czas okres od 1 lipca 2002 r. do 20 lipca 2006 r. wynosi 132 464,04 zł. Dlatego też Sąd Apelacyjny, powołując się dodatkowo na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 22 lutego 2007 r., I CSK 433/06 (nie publ.), zmienił zaskarżony wyrok i zasądził odsetki od sumy zadośćuczynienia od dnia 1 lipca 2002 r. Podkreślił ponadto, że odpowiedzialność pozwanego Zakładu Ubezpieczeń jest ograniczona do sumy ubezpieczenia, która w dacie zamknięcia rozprawy wynosiła 158 000 zł. Z tej przyczyny zmienił zaskarżony wyrok i zasądził od wymienionego pozwanego jedynie kwotę 158 000 zł. Za uzasadnione uznał też powództwo o ustalenie odpowiedzialności pozwanego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej za szkody mogące się ujawnić w przyszłości.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego pozwany Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej, powołując się na podstawę określoną w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., wnosił o jego uchylenie w części zmieniającej wyrok Sądu pierwszej instancji co do odsetek zasądzonych od kwot 158 000 zł i 92 000 zł i orzeczenie do istoty sprawy przez zasądzenie ustawowych odsetek od obu wymienionych kwot od uprawomocnienia się wyroku, tj. od dnia 9 czerwca 2008 r. W ramach powołanej podstawy kasacyjnej skarżący wskazał na naruszenie art. 445 § 1 k.c. przez zasądzenie ustawowych odsetek od sumy zadośćuczynienia za doznaną krzywdę od daty wezwania dłużnika do zapłaty, a nie od daty arbitralnego ustalenia w wyroku wysokości zadośćuczynienia przez Sąd *meriti* według stanu rzeczy na dzień zamknięcia rozprawy, co nakazuje art. 316 § 1 k.p.c., oraz cen z daty wyrokowania, co wynika z kolei z art. 363 § 2 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozważana prowadzące do rozstrzygnięcia zarzutu wadliwego określenia początkowej daty płatności odsetek za opóźnienie trzeba rozpocząć od przypomnienia, że, zgodnie z przyjętą w prawie cywilnym zasadą, dłużnik popada w opóźnienie, jeżeli nie spełnia świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne. Termin spełnienia świadczenia wyznacza przede wszystkim treść zobowiązania. Może on też wynikać z właściwości zobowiązania. Jeżeli nie można

go oznaczyć według żadnego z wymienionych kryteriów, zobowiązanie ma charakter bezterminowy, a o przekształceniu go w zobowiązanie terminowe decyduje wierzyciel przez wezwanie dłużnika do wykonania. Zgodnie bowiem z art. 455 k.c., jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Z chwilą nadejścia terminu spełnienia świadczenia roszczenie wierzyciela staje się wymagalne (art. 120 k.c.), a w zależności od tego czy dłużnik odpowiada, czy nie odpowiada za uchybienie terminowi, skutek uchybienia przybiera postać opóźnienia (art. 481 § 1 k.c.) lub zwłoki (art. 476 k.c.).

Do końca lat osiemdziesiątych ubiegłego stulecia Sąd Najwyższy przyjmował jednolicie, że obowiązek niezwłocznego spełnienia świadczenia w postaci zadośćuczynienia za krzywdę wynikłą z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia powstaje po wezwaniu dłużnika oraz że od tego momentu należą się wierzycielowi odsetki za opóźnienie. Podkreślał przy tym, że wskazany sposób określenia terminu spełnienia świadczenia wynika z charakteru zadośćuczynienia, którego wysokość zależna jest od oceny rozmiaru doznanej krzywdy ze swej istoty trudno wymiernej i zależnej od szeregu okoliczności związanych z następstwami uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 18 września 1970 r., II PR 257/70, OSNCP 1971, nr 6, poz. 103 i z dnia 22 maja 1980 r., II CR 131/80, OSNCP 1980, nr 11, poz. 223).

Z początkiem lat dziewięćdziesiątych, na skutek zmiany ustroju społeczno-gospodarczego i towarzyszącej temu inflacji, podwyższona została w sposób znaczący wysokość odsetek ustawowych. Zrodziły się wówczas wątpliwości, czy w sprawach o naprawienie szkody odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego powinny być zasądzane od daty jego wymagalności, źródłem wątpliwości był waloryzacyjny charakter odsetek ustawowych oraz określenie wysokości świadczenia według cen z daty ustalenia odszkodowania (art. 363 § 2 k.c.). Dostrzegając ten problem Sąd Najwyższy podkreślał, że odsetki ustawowe, od dnia wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 marca 1989 r. w sprawie określenia wysokości odsetek ustawowych i maksymalnych (Dz. U. Nr 16, poz. 84) – obok tradycyjnych funkcji – mają także charakter waloryzacyjny (zob.

uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 1993 r., III CZP 80/93, OSP 1994, nr 3, poz. 50 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 1993 r., I PRN 70/93, OSNCP 1994, nr 5, poz. 113). Zwracał w związku z tym uwagę, że, w razie przyjęcia cen z daty ustalenia odszkodowania (art. 363 § 2 k.c.) i zastosowania art. 481 § 1 w związku z art. 455 k.c., dłużnik świadczyłby dwukrotnie z jednego zobowiązania: należność główną obejmującą zwaloryzowane odszkodowanie i odsetki zawierające także kwotę odpowiadającą wzrostowi cen. Problem ten wystąpił przede wszystkim w sprawach o naprawienie szkód majątkowych i początkowo nie był rozstrzygany jednolicie; przykładowo: w wyroku z dnia 29 stycznia 1997 r., I CKU 60/96 (Prok. i Pr. 1997, nr 5) Sąd Najwyższy przyjął, że ze względu na waloryzacyjny charakter odsetek należą się one wierzycielowi dopiero od dnia wyrokowania, w uchwale z dnia 8 lipca 1993 r., III CZP 80/93 (OSP 1994, nr 3, poz. 50) – że okoliczności konkretnego przypadku mogą uzasadniać zasądzenie odsetek od daty zgłoszenia roszczenia, a w uzasadnieniu wyroku z dnia 23 stycznia 1991 r., II CR 677/90 (nie publ.) uznał dopuszczalność obciążenia dłużnika odsetkami za opóźnienie się z zapłatą odszkodowania odpowiadającego aktualnemu kosztowi (art. 363 § 2 zd. 1 k.c.) – także za czas poprzedzający datę orzekania. Przeważał pogląd, że zasądzenie odszkodowania według cen z daty wyrokowania może uzasadniać przyznanie odsetek dopiero od tej daty, ponieważ ustalone na bardzo wysokim poziomie odsetki ustawowe pełnią funkcję waloryzacyjną i taką samą funkcję spełnia zasada ustalania odszkodowania według cen z daty wyrokowania. Sąd Najwyższy zastrzegał jednak, że przewidziana w art. 363 § 2 k.c. zasada nie wyłącza ustalenia w danym wypadku odszkodowania według cen z daty, w której powinno ono być spełnione i zasądzenia go wraz z odsetkami od tej daty (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 6 września 1994 r., III CZP 105/94, OSNC 1995, nr 2, poz. 26 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 12 grudnia 1995 r., II CRN 181/95, Prok. i Pr. – wkł. 1996, nr 6, s. 43, z dnia 29 stycznia 1997 r., I CKU 60/96, nie publ., z dnia 10 lutego 2000 r., II CKN 725/98, OSNC 2000, nr 9, poz. 158, z dnia 15 stycznia 2004 r., II CK 352/02, nie publ.).

Powyższa argumentacja przytaczana była także w sprawach o zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, które ma na celu kompensację szkody niemajątkowej. Sąd Najwyższy zauważał wprawdzie, że nie można określać

wysokości zadośćuczynienia wprost na podstawie cen, niemniej przy ustalaniu zadośćuczynienia trzeba uwzględniać m.in. aktualny stan stosunków majątkowych w społeczeństwie, który niewątpliwie łączy się z problemem cen. To zaś oznacza, że określone w art. 363 § 2 k.c. zasady ustalania odszkodowania w drodze analogii mają zastosowanie przy ustalaniu odpowiedniej sumy z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. W konsekwencji, w orzecznictwie Sądu Najwyższego dominował pogląd, że w razie ustalenia wysokości zadośćuczynienia według stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy uzasadnione jest przyznanie odsetek dopiero od chwili wyrokowania, przyznanie ich bowiem za okres poprzedzający wyrokowanie prowadziłoby do nie uzasadnionego uprzywilejowania wierzyciela kosztem dłużnika (np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 grudnia 1997 r., I CKN 361/97, nie publ., z dnia 9 stycznia 1998 r., III CKN 301/97, nie publ., z dnia 20 marca 1998 r., II CKN 650/97, nie publ., z dnia 4 września 1998 r., II CKN 875/97, nie publ., z dnia 9 września 1999 r., II CKN 47/98, nie publ., z dnia 23 stycznia 2002 r., II CKN 604/99, nie publ., z dnia 18 kwietnia 2002 r., II CKN 605/00, nie publ., z dnia 11 marca 2003 r., V CKN 1723/00, nie publ., z dnia 30 października 2003 r., IV CK 130/02, nie publ., z dnia 18 listopada 2003 r., II CK 235/02, nie publ. i z dnia 27 września 2005 r., I CK 256/05, Wspólnota 2005, nr 22, s. 43). W niektórych orzeczeniach Sąd Najwyższy zastrzegał, że ze względu na trudno wymierny charakter świadczenia, jakim jest zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, należy pozostawić sądowi orzekającemu swobodę w ustalaniu daty wymagalności odsetek. Sąd, biorąc pod uwagę konkretne okoliczności sprawy, powinien ocenić, czy kompensacyjna funkcja zadośćuczynienia zostanie zrealizowana przez zasądzenie odsetek od dnia wezwania do zapłaty, czy też od dnia wyrokowania. Zasądzenie odsetek od daty późniejszej niż data wezwania do zapłaty, zwłaszcza gdy następuje to dopiero od daty wyrokowania, może być przy tym uzasadnione tylko wtedy, gdy przyznana przez sąd suma zadośćuczynienia w pełnym zakresie pokrywa na dzień wyrokowania powstałą szkodę niemajątkową, w tym także inflację (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 1999 r., II CKN 405/98, nie publ.). Stanowisko, zgodnie z którym odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia można zasądzać od dnia wydania wyroku, nie było jednak przyjmowane jednoznacznie.

Argumenty nawiązujące do waloryzacyjnej funkcji odsetek mają w zasadzie walor historyczny, wysokość odsetek ustawowych uległa bowiem znacznemu obniżeniu; w okresie objętym skargą kasacyjną kształtowała się na poziomie 11,5 % - 20 % w stosunku rocznym. Oznacza to, że odsetki ustawowe utraciły waloryzacyjny charakter i pełnią swoje tradycyjne funkcje. Uszło też uwagi skarżącego, że nawet świetle orzecznictwa ukształtowanego pod rządem waloryzacyjnego charakteru odsetek zasądzenie odsetek za opóźnienie od daty wyrokowania było dopuszczalne tylko wtedy, gdy przyznana przez sąd suma zadośćuczynienia w pełnym zakresie pokrywała na dzień wyrokowania powstałą szkodę. Jak podkreślił bowiem Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 maja 2000 r., III KKN 806/98 (nie publ.), nie może odnieść skutku zarzut naruszenia art. 445 § 1 k.c., jeżeli sąd ustalając wysokość zadośćuczynienia według stanu z daty wyrokowania jednocześnie zasądzi odsetki waloryzacyjne od daty wezwania do zapłaty, co łącznie przedstawia dla poszkodowanego ekonomicznie odczuwalną wartość.

W niniejszej sprawie suma zadośćuczynienia za krzywdę, jakiej doznał małoletni powód, została ustalona w umiarkowanej wysokości, dlatego dopiero po jej zwiększeniu o zasądzone odsetki ustawowe od dnia 1 lipca 2002 r. będzie mogła przedstawiać dla poszkodowanego ekonomicznie odczuwalną wartość.

Z przytoczonych wyżej powodów Sąd Najwyższy na zasadzie art. 398¹⁴ k.p.c. oddalił skargę kasacyjną jako pozbawioną uzasadnionych podstaw.